

SIVISTYSOSASTO

Toimielin: sivistyslautakunta

Vastuhenkilö: sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus:

Sivistyslautakunta vastaa kirjasto-, varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen (aamu- ja ilta- ja iltapäivätoiminta, esi- ja perusopetus, lukio, ostopalveluna kansalaisopisto) sekä kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalvelujen toteuttamisesta ja kehittämisestä. Lautakunnan tehtäväalueeseen kuuluu myös kunnan hyvinvoinnin ja terveyden sekä ehkäisevän päihdetyön toimenpiteiden edistäminen.

Sivistystoimen hallinto

Sivistystoimen hallinnossa toimii sivistysjohtaja ja toimistos sihteeri. Hallinto tukee yksiköiden toimintaa, huolehtii yhteisestä koordinaatiosta ja yhteistyöstä sekä kehitystehtävistä.

Sivistyslautakunta ohjaa toimintaa päätöksin. Sivistysjohtaja toimii kunnan hyvinvointikoordinaattorina.

Sivistystoimen hallinto tekee tiivistä yhteistyötä Keski-Pohjanmaan kuntien kanssa sivistyspalveluiden kehittämiseksi. Erityisesti hanketoiminta Kaustisen seutukunnan ja Perhon kuntien kesken on tiivistä ja erilaisia yhteistyömahdollisuuksia etsitään aktiivisesti. Yhteisiä hankkeita olivat mm. Toholammin kunnan koordinoima alueellinen liikuntaneuvontahanke sekä ankkuritoiminta, jota voitiin toteuttaa kahden eri yhteishankkeen puitteissa. Alueen sivistysjohtajat kokoontuvat säännöllisesti ja verkostossa on esimerkiksi aloitettu valmistautuminen oppimisen tuen uudistukseen, joka tapahtuu 1.8.2025 alkaen.

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	KYTKÖS STRATEGIAAN	TOTEUTUMA
Lautakunta kokoontuu säännöllisesti	Järjestetään kokouksia säännöllisin väliajoin	Järjestettyjen kokousten määrä	Lautakunta toteuttaa päätöksin kuntastrategiaa	Sivistyslautakunta kokoontui kuusi kertaa.
Kuntalaisilla on mahdollisuus omaehtoiseen opiskeluun vapaa-ajalla	Varataan 50 000 € KanTo-kansalaisopiston toimintaan Tuetaan Keski-Pohjanmaan konservatoriossa opiskelua kuntaosuuksin	Kansalaisopiston kurssien määrä, laatu ja laajuus Konservatoriossa 30 oppilasta Asiakaspalaute kuntalaisilta	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, perusarjen helppous ja sujuvuus <i>Palveleva kunta:</i> laadukkaiden vapaa-aika-palveluiden tarjoaminen	Kansalaisopiston menot olivat 38 000 €. Konservatoriossa oppilaita keväällä 28 ja syksyllä 33. Menot toteutuivat suunnitellusti ollen 33 900 €.
Toimivat koulukuljetukset	Reittejä kehitetään yhdessä liikennöitsijän kanssa.	Ei merkittäviä reklamaatioita koulukuljetuksista, poikkeamiin on vastattu. Huomioidaan perheiden toiveet kuljetusten suunnittelussa entistä paremmin.	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, perusarjen helppous ja sujuvuus	Koulukuljetukset ovat toimineet pääsääntöisesti moitteetta. Sivistyslautakunta päätti käyttää hankintaa koskevan option iv. 2025 - 2026 osalta.

<p>Oppilaita koskevat päätökset tehdään määräaikojen puitteissa</p>	<p>Koulupaikat ovat tiedossa kesäkuun alkuun mennessä.</p> <p>Hallinnon tukipäätökset tehdään ilman viivytyksiä, kun kaikki tarvittavat selvitykset ovat koossa.</p>	<p>Asioiden ratkaisuaajat</p>	<p><i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, riittävä resursointi lasten ja nuorten palveluissa,</p> <p><i>Palveleva kunta:</i> asiakaslähtöinen neuvova, joustava ja ystävällinen palvelu- asenne, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö</p>	<p>Esiopetuksen oppilaaksiotto-päätös 22.4.2024.</p> <p>Tukipäätöksiä tehty tarpeen mukaan esitysten perusteella.</p> <p>Ensimmäisen luokan oppilaiden koulupaikat selvitetty kesäkuun aikana.</p>
<p>Jatketaan kehittämistoimia hankkeiden avulla</p>	<p>Haetaan 10–15 hankerahoitusta vuosittain. Ne edistävät palveluiden toimintaa, saatu vuutta ja laatua sekä henkilöstön osaamista.</p>	<p>Hankkeiden määrä, laatu ja laajuus.</p> <p>Omarahoitus n. 25 – 70 t€.</p> <p>Avustukset 50 – 150 t€.</p>	<p><i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, riittävä resursointi lasten ja nuorten palveluissa, nuorten osallisuuden lisääminen, monipuoliset harrastus-mahdollisuudet, jokimaiseman ja -laakson hyödyntäminen virkistyskäytössä</p> <p><i>Palveleva kunta:</i> osaava ja hyvinvoiva henkilöstö, laadukkaiden vapaa-aika-palveluiden tarjoaminen, jatkuva parantaminen innovaatioita hyödyntäen</p> <p><i>Viihtyisä asuminen:</i> hyvät luonto-, virkistys- ja liikuntareitit</p> <p><i>Tasapainoinen talous:</i> hankkeilla toteutetaan kuntastrategiaa edullisemmin kuin pelkästään omarahoituksella</p>	<p>Tuet ja avustukset 182 000 €.</p> <p>Toteutettuja hankkeita mm. lasten kesäleiri, Lampin mallin harrastustoiminta, liikuntaneuvonta, vakan lisäresursointi, S2- ja oman äidinkielen opetus, etsivä nuorisotyö, koulujen kerhotoiminta, liikkuva koulu, liikkuva varhaiskasvatus, työpaja-toiminta, koulu-nuorisotyö sekä yhteisöllisen opiskeluhoitotyön ja lukion erityisopetuksen kehittäminen.</p> <p>Loppuselvitykset vaativat yhteistyötä toteuttajien, sivistystoimiston ja taloussuunnittelijan kesken.</p>

Kasvatus- ja opetuspalvelut

Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus sekä lukio yhteisesti

Toimintaa järjestetään kahdessa varhaiskasvatuksen toimipisteessä, neljässä alakoulussa sekä yläkoulussa ja lukiossa. Toimialueella toimii kolme esihenkilöä: varhaiskasvatuksen johtaja, alakoulujen rehtori sekä yläkoulun ja lukion yhteinen rehtori.

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	KYTKÖS STRATEGIAAN	TOTEUTUMA
Hyvinvoiva kasvu- ja koulu yhteisö	<p>Vahvistetaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja, ehkäistään yksinäisyyttä, edistetään osallisuutta ja puututaan aktiivisesti kiusaamiseen, alakoulujen hyvinvoinnin vuosikellon hyödyntäminen</p> <p>Hanketoiminta edistää oppimista, tukea ja koulu yhteisön hyvinvointia.</p> <p>Osallistutaan Sairaala-koulun konsultoivan erityisopettajan kustannuksiin</p>	<p>Koulu yhteisössä ei ole jatkuvaa ja pitkäkestoista pahoinvointia. Kouluterveys-kyselyt</p> <p>Tunne- ja vuorovaikutus-taitojen oppitunnit.</p> <p>Haettujen hankkeiden lukumäärä ja avustussummat</p> <p>Rahoitusosuus</p>	<p><i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, perusarjen helppous ja sujuvuus, riittävä resursointi lasten ja nuorten palveluissa, nuorten osallisuuden lisääminen</p> <p><i>Palveleva kunta:</i> Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö, jatkuva parantaminen innovaatiota hyödyntäen</p> <p><i>Tasapainoinen talous:</i> Ennalta ehkäisevä työ tuottaa säästöjä myös lyhyellä aikavälillä.</p>	<p>Tunne- ja vuorovaikutustaito-tunnit ovat toteutuneet.</p> <p>Yhteishankkeita useita oppimisen, tuen ja koulu yhteisöiden hyvinvoinnin edistämiseksi (kts. sivistystoimen hallinto).</p> <p>Sairaala-koulun konsultoivan erityisopettajan palveluita on käytetty aktiivisesti. Syysluku-kaudelle kuukausittain sovitut käynnit toteutuvat sovitusti.</p>
Opiskelu-huolto	<p>Kehitetään yhteisöllistä opiskeluhoitotyötä</p> <p>Poissaolojen seurannan, ehkäisyn ja puuttumisen malli kokonaisuudessaan toiminnassa</p> <p>Yhteisövaikuttavuustyön haltuunotto ja toimintamallin kehittäminen</p>	<p>Hankkeiden hyödyntäminen, uudet toimintamallit</p> <p>Henkilökunta tuntee mallin periaatteet ja Wilman työkalut toimivat</p> <p>Soiten ja Itlan kanssa säännölliset tapaamiset, toimintamallit käyttöön</p>	<p><i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, riittävä resursointi lasten ja nuorten palveluissa, nuorten osallisuuden lisääminen</p> <p><i>Palveleva kunta:</i> Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö, jatkuva parantaminen innovaatiota hyödyntäen</p> <p><i>Tasapainoinen talous:</i> Ennalta ehkäisevä työ tuottaa</p>	<p>Yhteisöllisen opiskeluhoitotyön hanke alkoi elokuussa.</p> <p>Henkilökunta seuraa aktiivisesti poissaoloja ja puuttuu niihin järjestelmällisesti poissaolomallin mukaisesti.</p> <p>Wilman työkaluja hankittu, käyttöönotto kesken.</p> <p>Yhteisövaikuttavuustyön tiimoilta sivistys-sote -tapaamisia säännöllisesti.</p>

			säästöjä myös lyhyellä aikavälillä.	
Kulttuuri- kasvatus- suunnitelma	Toteutetaan kulttuuri- kasvatus-suunnitelmaa lautakunnan päätök- sen mukaisesti	Oppilaille järjeste- tyt aktiviteetit noudattavat suun- nitelmaa	<i>Hyvinvoiva kuntalai- nen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioimi- nen	Kouluilla on toteutettu kulttuuri- kasvatus- suunnitelmaa tavoittei- den mukaisesti.
Henkilöstö- koulutus luo työhyvin- vointia	Talousarvioon on va- rattu yksiköille määrä- rahaa koulutukseen Osallistutaan hankkei- siin, joissa mahdolli- suuksia osaamisen päivittämi- seen	Koulutuksiin osallistuvien henkilöiden määrä Hankkeiden määrä ja laatu	<i>Palveleva kunta:</i> osaava ja hyvin- voiva henkilöstö, jatkuva parantami- nen innovaatioilla <i>Tasapainoinen ta- lous:</i> hankkeilla toteute- taan kuntastrategiaa edullisemmin kuin pelkästään omara- hoituksella	Alakouluilta 4 henkilöä suoritti TCM –koulu- tuksen. Lisäksi suurin osa henkilökunnasta on osallistunut omaeh- toisesti omaa työtään tukeviin lyhyempiin koulutuksiin. Ala- ja yläkoulun eri- tyisopettajia osallistui lapset puheeksi –kou- lutukseen. Neljä kesäyliopistoa haki ja sai rahaa varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuk- seen. Sivistysjohtaja osallistui hankeideoin- tiin ja kevään 2025 koulutuksiin osallistujia myös Toholammin var- haiskasvatuksesta.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen johtajan alaisuudessa toimii Sateenkaaren päiväkotitoimi ja Sykrylän ryhmä. Varhaiskasvatus järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa alakoululaisille sekä vastaa perhepäivähoidon järjestämisestä ja kotihoidon tuen kustannuksista.

HENKILÖKUNTA	Sateenkaaren päiväkotitoimi	Sykrylä	APIP-toiminta
Vakituiset viranhaltijat	1	-	-
Vakituiset työsuhteiset	17	2	1
Määräaikaiset työsuhteiset	11	-	1
Ostopalvelu			1

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	KYTKÖS STRATEGIAAN	TOTEUTUMA
Laadukas, tarpeen- ja ajanmukainen varhaiskasvatus	<p>Varhaiskasvatussuunnitelma ja kolmiportainen tuki käytössä</p> <p>Henkilökunta koulutuu muutoksiin (tuki, leikki- ja tunnetaidot) ja kehittää aktiivisesti osaamistaan</p> <p>Sykrylän ryhmis jatkaa kahden työntekijän yksikkönä</p> <p>Aamu- ja iltapäivätoiminta kirkonkylässä omana toimintanaan, esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus toteutuu omana toimintana (erillistä 1- 2. lk ilttoiminnasta, mutta yhteistyössä), Sykäräisessä 4H:n toteuttamana ostopalveluna</p> <p>Yksi vakituinen perhepäivähoitaja</p> <p>Avoin päiväkotitoiminta ja muskaritoiminta</p> <p>Haetaan uusia hankerahoituksia sekä jatkorahoitusta Loikkaa liikkeelle</p>	<p>Varhaiskasvatussuunnitelman noudattaminen, tukipäätökset</p> <p>Koulutuksiin osallistumiseen varattu raha ja osallistumisaktiivisuus</p> <p>Palveluverkko vastaa perheiden tarpeisiin, lapsimäärä</p> <p>Hankkeiden määrä ja toiminta</p>	<p><i>Hyvinvoiva kunta:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomiointi, perusarjen helppous ja sujuvuus, riittävä resursointi lasten ja nuorten palveluissa</p> <p><i>Palveleva kunta:</i> Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö, jatkuva parantaminen innovaatiota hyödyntäen</p> <p><i>Tasapainoinen talous:</i> ennalta ehkäisevä työ tuottaa säästöjä myös lyhyellä aikavälillä, hankerahoituksella toteutetaan kuntastrategiaa edullisemmin kuin pelkästään omarahoituksella</p>	<p>Tukipäätökset tehty ja tukea järjestetty tarvetta vastaavasti</p> <p>Loikkaa liikkeelle2 hankkeeseen saatiin rahoitus</p> <p>OKM:ltä avustuspäätös vakalle koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin</p> <p>Avoin päiväkotitoiminta ja muskari toteutettiin</p>
Kestävän elämäntavan tavoitteet ohjaavat kaikkea toimintaa sosiaalinen, ekologinen, taloudellinen ja kulttuurinen kestävä kehitys	<p>Vakiintunut ulkopäiväkotitoiminta on näyttää esimerkkiä kestävä kehityksen ajattelun toteutuksesta varhaiskasvatuksessa</p> <p>Kulttuurinen kestävä kehitys huomioidaan kulttuurikasvatussuunnitelman aktiviteetein</p>	<p>Arvio kestävä kehityksen toiminnan laajuudesta</p> <p>Ulkopäiväkotitoiminnan piirissä olevien lasten määrä</p> <p>Järjestetyt aktiviteetit</p>	<p><i>Hyvinvoiva kunta:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomiointi</p>	<p>Ulkopäiväkotitoimintaan ilmoitettiin tulevalle toimintakaudelle edellistä vuotta enemmän lapsia</p>

Suorite	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TOTEUMA 12/2024
Päivähoitopaikat	119	115	118	93
Aamu- ja iltapäivätoiminta	20	33	26	40

Esiopetus

Esiopetuksen järjestämisestä vastaa alakoulujen rehtori. Esiopetuksen oppilasmäärä vaihtelee lähivuosina 17–34 oppilaan välillä. Esiopetusta on järjestetty Herman Ojalan koululla sekä Kleemolan koululla. Kleemolassa esiopetus toimii 1.–3. luokkien yhteydessä, huomioiden esi- ja perusopetuksen erilaiset tavoitteet.

Henkilökunta	henkilöä
Vakituiset viranhaltijat	2
Vakituiset työsuhteiset	1
Määräaikaiset	1

Esiopetuksen oppilasmäärän ennuste					
lukuvuosi	Herman Ojala	Kleemola	Sykaräinen	Viitoja	yhteensä
2023–2024	26	3	1	2	32
2024–2025	18	2	4	6	30
2025–2026	15	2	2	4	23
2026–2027	19	1	3	4	27
2027–2028	10	2	2	4	18
2028-2029	10	4	3	5	22
2029-2030	15	5	3	2	25
2030-2031	11	4	2	2	19

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	KYTKÖS STRATEGIAAN	TOTEUTUMA
Esiopetus järjestetään tarkoituksen mukaisissa ryhmissä	Esiopetus-ryhmät Herman Ojalan sekä Kleemolan kouluissa	Ryhmissä enintään 20 oppilasta Opetusta järjestetään ainakin kahden koulun tiloissa.	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, perusarjen helppous ja sujuvuus, riittävä resursointi lasten ja nuorten palveluissa <i>Palveleva kunta:</i> Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö, jatkuva parantaminen innovaatiota hyödyntäen	Esiopetusta on järjestetty sekä Herman Ojalan että Kleemolan kouluissa. Syksyllä 2025 Kleemolan koulussa esiopetus on toteutunut 1.luokan yhteydessä. Herman Ojalan koulussa esiopetus on toteutunut yhdessä 22 oppilaan ryhmässä.

Perusopetuksen alakoulut

Alakoulujen rehtori johtaa alakoulujen toimintaa. Opetusta järjestetään Herman Ojalan, Kleemolan, Sykäräisen ja Viitojan kouluissa.

Henkilökunta	henkilöä
Vakituiset viranhaltijat	14
Vakituiset työsuhteiset	9
Määräaikaiset	10

Vakituisia viranhaltijoita on useampia lakisääteisillä vapailta, jonka vuoksi määräaikaisia sijaisia on palkattu alkaneelle lukuvuodelle useita.

Alakoulujen oppilasmäärä					
lukuvuosi	Herman Ojala	Kleemola	Sykäräinen	Viitoja	yhteensä
2023–2024	157	16	28	35	236
2024–2025	157	12	19	32	220
2025–2026	150	12	21	36	219
2026–2027	134	13	12	32	191
2027–2028	121	14	11	29	175
2028- 2029	110	12	12	29	163
2029 - 2030	100	15	13	26	154
2030-2031	87	19	14	25	145

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	KYTKÖS STRATEGIAAN	TOTEUTUMA
---------	--------------	----------	--------------------	-----------

<p>Perusopetusta järjestetään tarkoituksenmukaisesti</p>	<p>Kleemolan pienten ja Sykäräisen isojen koulujen toiminnan vakiinnuttaminen</p>	<p>Koulujen oppilasmäärä</p> <p>Kustannukset</p> <p>Arvio opetuksen toimivuudesta, erityisesti lasten oppimista ja kasvua ajatellen, pedagogiikka huomioiden.</p>	<p><i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, perusarjen helppous ja sujuvuus, riittävä resursointi lasten ja nuorten palveluissa</p> <p><i>Palveleva kunta:</i> Kunnan menestystä tukeva organisaatio-rakenteen järkevä uudistaminen ja palveluverkon optimointi</p> <p>Strategiset linjaukset: Kyläkoulut nähdään vahvuutena</p>	<p>Isojen ja pienten koulujen yhteiset tapahtumat (mm. vanhempainillat, kodin ja koulun päivä ja joulujuhla) ovat vahvistaneet koulujen välistä yhteistyötä.</p>
<p>Koulupäivien rakenteen tarkastelu</p>	<p>Tavoitteena kuljetusten, ruokailun, opetuksen ja välituntien osalta mahdollisimman toimiva koulupäivä</p>	<p>Arvio koulupäivän rakenteen toimivuudesta, lasten, vanhempien ja henkilöstön näkemykset, perusopetuslain toteutuminen</p>	<p><i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, perusarjen helppous ja sujuvuus, riittävä resursointi lasten ja nuorten palveluissa</p>	<p>Alakouluilla toteutettiin kysely koulupäivän rakenteen toimivuudesta oppilaille, henkilökunnalle ja huoltajille.</p> <p>Kyselyn tuloksia hyödynnettiin lukuvouden suunnittelussa.</p> <p>Elokuussa alakouluissa on käynnistynyt Liikkuva koulu ja Move! ja yhteisöllisen oppilashuollon kehittämisen hankkeet.</p>

Perusopetuksen yläkoulu ja lukio

Toholammin perusopetuksen yläluokkien opetus sekä lukio toimivat Kuusiston koulun tiloissa yläkoulun ja lukion yhteisen rehtorin johtamana. Opetusta järjestetään Toholammin kunnan sekä Kokkolan kaupungin Rahkosen alueen oppilaille. Perusopetus on kunnan lakisääteinen tehtävä. Yläkoulu toimii kolmisarjaisena.

Lukiokoulutus on oppivelvollisille maksutonta. Lukiolaiset ovat kotoisin pääasiassa Toholammilta, Lestijärveltä sekä Rahkosen alueelta. Lukiokoulutus mahdollistaa loppilaisen nuoren asumisen kotona vielä toisen asteen opiskelujen aikana.

Henkilökunta	henkilöä
Vakituiset viranhaltijat	17
Vakituiset työsuhteiset	2
Määräaikaiset	8

Määräaikaisia työntekijöitä palkattiin lukukaudelle 2024 – 2025 runsaasti, koska vakituisia viranhaltijoita eläköityi ja irtisanoutui kevätlukukauden lopussa. Virkoja tulee haettavaksi keväällä 2025 ja virkajärjestelyjä kehitetään vastaamaan tulevaisuuden vähenevää oppilasmäärää.

Yläkoulun oppilasennuste			
lukuvuosi	Toholampi	Ullava	yhteensä
2023–2024	132	14	146
2024–2025	138	20	158
2025–2026	130	21	151
2026–2027	131	21	152
2027–2028	123	21	144
2028–2029	124	17	141
2029–2030	104	16	120

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	KYTKÖS STRATEGIAAN	TOTEUTUMA
Yläkoulu toimii järkevissä tiloissa	Tilojen korjaus aloitetaan ja Kuusiston alueen kehittäminen jatkuu.	Oppilas-määrän ja tilojen suhde Kustannukset Investoinnin toteutuminen	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, perusarjen helppous ja sujuvuus, riittävä resursointi lasten ja nuorten palveluissa <i>Tasapainoinen talous:</i> talouden tasapainosta huolehtiminen, kustannustietoinen johtaminen	Kuusiston koulun tilojen laajempi korjaus ei ole alkanut. Vikoja korjattu tarpeen mukaan ja suoritettu tavanomaisia huoltotoimia. Hankittu uusia oppilastuoleja rikkoutuneiden tilalle investointivaroista. Ressivintille tehtiin pintaremontti ja hankittiin uudet kalusteet. Luokkiin vaihdettiin leveämpiä valkokankaita.
Oppilaiden tuen tarpeisiin vastataan	Koulu yhteisö laatii suunnitelman tuen	Suunnitelma valmistunut ja	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> nuorten huomioiminen, perusarjen helppous ja sujuvuus,	Oppilashuoltotyön kehittämistä koskevaa hankerahoitusta on

<p>yksilöllisen ja yhteisöllisen opiskeluhoion sekä erityisopetuksen toimin</p>	<p>tarpeisiin vastaimiseksi.</p> <p>Avun tarpeisiin puututaan yksilöllisesti tilanteen mukaan. Hyödynnetään käytössä olevaa toimintamallia, jotta toiminta on suunnitelmallista ja vastuut ovat selvillä.</p>	<p>toimintamallit käytössä.</p>	<p>riittävä resursointi lasten ja nuorten palveluissa, hyvän palvelutason turvaaminen</p> <p><i>Palveleva kunta:</i> asiakaslähtöinen neuvova, joustava ja ystävällinen palveluasenne, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö</p> <p><i>Tasapainoinen talous:</i> talouden tasapainosta huolehtiminen, kustannustietoinen johtaminen</p>	<p>saatu. Hanke käynnistyi elokuussa.</p> <p>Hankkeen puitteissa on järjestetty ryhmäytymiä, hyvinvointiteemapäiviä luokka-asteittain sekä luotu opiskelutaitoryhmä.</p> <p>Oppilaille on järjestetty tarvittavaa tukea.</p> <p>Kunnanhallitus perusti keväällä erityisluokanopettajan viran. Virkaan ei saatu kelpoista henkilöä, mutta kuitenkin sopiva sijainen lv. 24-25 ajalle.</p>
<p>Koulupäivän rakenteen kehittäminen</p>	<p>Ruokailu järjestetään n. klo 11-12.</p> <p>Tarkastellaan vaihtoehtoja toteuttaa liikuntavälitunti myös yläkoululaisten koulupäivän aikana.</p> <p>Koulupäivä on myös kuljetusten näkökulmasta järkevästi aikataulutettu.</p>	<p>Kouluruokailu-suositus</p> <p>Koulupäivä vastaa tarkoitusta ja tukee oppimista</p>	<p><i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> nuorten huomioiminen, perusarjen helppous ja sujuvuus, riittävä resursointi lasten ja nuorten palveluissa, hyvän palvelutason turvaaminen</p>	<p>Koulupäivän aikataulutusta ja kehittämisvaihtoehtoja on selvitetty.</p> <p>Pitempi liikuntavälitunti todettiin hyvin hankalaksi järjestää nykyisten koulukuljetus- ym. järjestelyiden näkökulmasta.</p> <p>Aamupäivän ensimmäisellä välitunnilla on onnistuneesti tarjottu ohjattua liikuntaa syksyllä ja keväällä ulkona ja talvella Lampinhalilla.</p> <p>Syksyllä käynnistyi hanke Liikkuva koulu ja Move! yläkoulussa ja lukiossa.</p>

Lukion oppilasmäärä				
lukuvuosi	1 lk	2 lk	3 lk	yhteensä
2023–2024	30	20	24	74
2024-2025	19	32	18	69
2025-2026	19	19	31	69

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	KYTKÖS STRATEGIAAN	TOTEUTUMA
Toholammin lukioon haetaan opiskelemaan laadukkaan opetuksen vuoksi	Turvataan riittävin resurssein opetuksen laatu Pyritään saamaan opiskelijoita myös paikkakunnan ulkopuolelta.	Opiskelijamäärä ja kotipaikkakunnat, aloittavien ja valmistuvien määrä Kouluikkunasta saatavat tiedot, vertailu samankokoisten kuntien välillä.	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> nuorten huomioiminen, perusarjen helppous ja sujuvuus, riittävä resursointi nuorten palveluissa, hyvän palvelutason turvaaminen <i>Palveleva kunta:</i> asiakaslähtöinen neuvova, joustava ja ystävällinen palveluasenne, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö, lukio-koulutuksen jatkaminen	Toholammin lukiota valmistui keväällä 21 ylioppilasta. Jälleen Keski-Pohjanmaan paras lukio ja maan 13. paras pieni lukio. Uusia opiskelijoita aloitti 19.
Opiskelijat saavat tarvitsemansa tuen.	Lukiossa tarjottava erityisopetusta kehitetään.	Erytisopetuksen kehittäminen toteutuu hankkeen tai työryhmän avulla.	<i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> nuorten huomioiminen, perusarjen helppous ja sujuvuus, riittävä resursointi nuorten palveluissa, hyvän palvelutason turvaaminen	Lukion laatu-hankkeessa on kehitetty kokonaisvaltaisesti opiskelijoiden hyvinvointia ja osallisuutta tukevia toimia. Lukion erityisopetuksen kehittämishankkeen kautta on luotu opiskelijoiden oppimisen tukeen uusia käytänteitä. Hankkeen kautta on palkattu tuntiperusteisesti lukiovalmentaja auttamaan yksilötasolla opiskelijaa opiskelun haasteissa. Lukiolaisille tarjottiin välipala jokaisena koulu-päivänä.

<p>Toholammin lukio on kansainvälinen ja yhteistyövalmis</p>	<p>Yhteistyötä Latvian Jurmalaan jatketaan sekä mm. hankkein osallistutaan myös muihin kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön projekteihin.</p> <p>Rehtori toimii KPEDU:n ja Toholammin kunnan välisessä neuvottelukunnassa, jonka toimet palvelevat lukiota.</p>	<p>Liikkuvuuksien määrä, kesto, osallistujat</p> <p>Yhteistyöstä tunnistettava hyöty</p> <p>Saatu hankerahoitus, hankkeiden kytkeytyminen opetus-suunnitelmaan</p> <p>Neuvottelukunnan kokoontumisten määrä 3–4 /vuosi ja päätökset</p>	<p><i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> nuorten huomioiminen ja osallisuuden lisääminen, perusarjen helppous ja sujuvuus, riittävä resursointi nuorten palveluissa, hyvän palvelutason turvaaminen</p> <p><i>Palveleva kunta:</i> Kunnan menestystä tukeva organisaatorakenteen järkevä uudistaminen ja palveluverkon optimointi, lukio-koulutuksen jatkaminen</p>	<p>Kansainvälisen liikkuvuuden rahoituksen hakemista valmisteltu yhdessä kumppanien kanssa. Hanke ei toteutunut.</p> <p>Neuvottelukunta ei ole kokoontunut, mutta rehtori osallistunut 2. asteen yhteistyöryhmän kokoukseen.</p>
---	--	---	--	--

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalvelut ovat kustannuksiaan merkittävämpi osa sivistyspalveluita ja kuntalaisten arkea. Ne edistävät kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä edistävät yleisesti kuntalaisten viihtymistä paikkakunnalla.

Liikunta- ja nuorisopalvelut

Vastuhenkilö liikunta- ja nuorisosihteeri. Kunta huolehtii liikuntapaikoista, joilla kuntalaiset liikkuvat oma-toimisesti tai ohjatusti mm. seurojen järjestämissä aktiviteeteissa. Yhdistystoiminnan rooli Toholammin liikuttajana on merkittävä.

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	KYTKÖS STRATEGIAAN	TOTEUMA
<p>Liikunta-palvelut tukevat kuntalaisten hyvinvointia</p>	<p>Tavoitetaan ainakin 100 eläkkeelle siirtynyttä kuntalaista liikunnan parissa</p> <p>Järjestetään useampi erilainen liikuntakampanja tai tapahtuma, joiden kohderyhmät on suunnattu eri ikäisille</p> <p>Tuetaan yhdistystoimintaa avustuksin.</p>	<p>Osallistuneiden lukumäärät</p> <p>Kampanjoiden ja tapahtumien lukumäärä</p> <p>Osallistujilta saatu palaute</p> <p>Yhdistyksille myönnettyjen avustusten määrä ja riittävyys</p>	<p><i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen, terveysliikunnan merkityksen korostaminen, perusarjen helppous ja sujuvuus, hyvän palvelutason turvaaminen</p> <p><i>Palveleva kunta:</i> asiakaslähtöinen neuvova, joustava ja ystävällinen palveluasenne, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö, laadukkaiden vapaa-ajan palveluiden</p>	<p>Tavoitettiin kevään ohjatuissa liikuntaryhmissä n. 90 eläkeläistä ja syksyn ryhmässä 53 eläkeläistä.</p> <p>Järjestettiin lihaskunto-kampanja maaliskuussa 2024, sekä Suksimestari-hiihtokampanja. Kesällä Toholammin pyöräilykampanja sekä marraskuussa kuntokampanja seutukunnan kuntien kesken. Kampanjat oli kohdennettu nuorisosta eläkeläisiin. Suksimestari-kampanjaan osallistui</p>

	<p>Hyödynnetään mahdollisuudet saada liikunta/nuoriso-hankkeita</p> <p>Liikuntapaikkojen hinnastot ovat yhdistyksille ja kuntalaisille edullisia</p> <p>Seniorikortti</p> <p>Liikuntapalvelut edistävät hyvinvointia</p>	<p>Hinnastot verrattuna naapurikuntiin</p> <p>Käytettyjen seniorikorttien määrä</p>	<p>tarjoaminen</p> <p><i>Tasapainoinen talous:</i> talouden tasapainosta huolehtiminen, kustannustietoinen johtaminen, hyte-kertoimen muuttujiin vastaaminen</p>	<p>kolmisenkymmentä eri-ikäistä kuntalaista, lihas-kuntokampanjaan niin ikään noin kolmekymmentä osallistujaa ja marraskuun kuntokampanjaan noin kaksikymmentä henkilöä. Perinteinen Toholammin pyöräilykampanja oli käynnissä 1.5.-31.8. välisen ajan ja pyöräilyviikoihin kertyi noin tuhat suorituskirjausta.</p> <p>Liikuntatoimi myönsi avustusta kolmelle yhdistykselle, ja nuoriso-toimi kolmelle.</p> <p>Keväällä 2024 haettiin apurahaa liikuntaneuvonnan käynnistämiseen. Liikuntaneuvontahanke käynnistyi syksyllä 2024 AVI:n rahoittamana. Kyseessä on seutukuntien (Toholampi, Perho, Veteli, Halsua, Lestijärvi) yhteishanke. Toiminta keskittyi ikäihmisten ja työikäisten liikunnan lisäämiseen, ja se tavoitti asiakkaita mukaan liikuntatoimintaan/-neuvontaan +100henk. Hanke sai jatkoa myös vuodelle 2025.</p> <p>Lampin hallin kuntosalin ja liikuntahallin hinnasto päivitetty vuodenvaihteessa 23-24. Hinnasto edelleen kilpailukykyinen naapurikuntiin nähden ja hinnat edullisia.</p> <p>Seniorikortteja haki liikuntatoimesta vuoden 2024 aikana 76 henkilöä.</p> <p>Kaikukorttia käytetty liikuntapalveluihin 2 kpl.</p>
--	--	---	--	--

<p>Liikunta-pai- kat ja -välineet vastaavat tarpeita</p>	<p>Tehdään käyttöta- lous-hankintoja tarpeen mukaan välineitä ja paik- kojen kunnossapi- toa ajatellen.</p> <p>Edistetään ke- vyen liikenteen väylän toteutu- mista kirkonkylä - Lahnalampi - vä- lille</p> <p>Avustetaan kunta- laisten ylläpitämiä avoimia harras- tuspaikkoja liikun- tatoimen avustuk- sin.</p>	<p>Hankinnat toteu- tuvat tarpeen mukaan.</p> <p><i>Kevyen liiken- teen väylä tekni- sen osaston ka- dut ja tiet -inves- tointi, joka toteu- tuessaan palve- lee myös liikun- tapaikkana</i></p> <p>Myönnettyjen avustusten määrä.</p>	<p><i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> perusarjen helppous ja suju- vuus, hyvän palvelutason turvaami- nen</p> <p><i>Viihtyisä asuminen:</i> hyvät luonto-, virkistys- ja lii- kuntareitit</p> <p><i>Palveleva kunta:</i> laadukkaiden vapaa-ajan palveluiden tarjoaminen</p> <p><i>Tasapainoinen talous:</i> talouden tasapainosta huo- lehtiminen, kestävä inves- tointitase, kustannustietoinen johtaminen, hyte-kertoimen indeksimuuttujiin vastaami- nen</p>	<p>Korkeushyppypaikan suojakate hankittu elo- kuussa.</p> <p>Kuntalaisten ylläpitämiä avoimia harrastuspaik- koja tuettu talven 23-24 aikana liikuntatoimen avustuksilla kahdelle tal- viliikuntakohteelle (erä- maalatu ja Toukolan la- dut).</p>
<p>Ehkäistään liikunta- paikkojen vikoja, omaisuuden arvon las- kua sekä va- hinkoja riittävällä kunnossa- pidolla</p>	<p>Liikuntapaikoilla on nimetty hoitaja</p> <p>Käyttäjien turvalli- suudesta huoleh- timinen: hiekoitus, liikuntapaikkojen ja -välineistön säännöllinen tar- kistus</p>	<p>Henkilötyö-vuo- det</p> <p>Liikuntapaikko- jen silmämääräi- nen kunto, rekla- maatiot</p> <p>Ei merkittäviä henkilö- tai omaisuusvahin- koja liikuntapaikkojen kunnan vuoksi</p>	<p><i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> perusarjen helppous ja su- juvuus, hyvän palvelutason turvaaminen</p> <p><i>Viihtyisä asuminen:</i> hyvät luonto-, virkistys- ja liikuntareitit</p> <p><i>Palveleva kunta:</i> laadukkaiden vapaa-ajan palveluiden tarjoaminen, osaava ja hyvinvoiva henki- löstö</p> <p><i>Tasapainoinen talous:</i> talouden tasapainosta huo- lehtiminen, hyte-kertoimen indeksimuuttujiin vastaami- nen</p>	<p>Liikuntapaikkojen hoitaja irtisanoutui alkuvuo- desta 2024. Liikunta- paikkojen hoitajan tehtä- vään palkattu huhti- kuusta vuoden määrä- ajaksi henkilö. Liikunta- paikkoja on hoidettu tila- päisesti myös ostopalve- luin. Kesäajan työt hoi- dettiin pääosin omana työnä.</p> <p>Talvikauden 24–25 kun- nossapitotoimet pääosin järjestetty omana työnä.</p>
<p>Toteutetaan ennalta ehkäisevää ja varhai- seen puut- tumi- seen perustuvaa nuorisotyötä</p>	<p>Nuorisovaltuusto kokoontuu sään- nöllisesti ja ottaa osaa maakunnalli- siin tilaisuuksiin</p> <p>Mahdollisuuksien rajoissa osallistu- taan mm. Villa El- ban toimintaan</p> <p>Koulunuorisotyön- tekijä hankkeella</p>	<p>Järjestetyt aktivi- teetit, määrä ja laatu</p> <p>Osallistujien määrä</p> <p>Saatu hankera- hoitus ja hanke- toiminta</p> <p>Nuorilta saadut ideat, aloitteet ja lausunnot</p>	<p><i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomioiminen sekä osalli- suuden lisääminen</p> <p><i>Palveleva kunta:</i> asiakaslähtöinen neuvova, joustava ja ystävällinen pal- veluasenne, osaava ja hy- vinvoiva henkilöstö</p> <p><i>Tasapainoinen talous:</i></p>	<p>Nuorisovaltuusto on ide- oinut ja osin toteuttanut yhteistyössä toimintaa, kuten nuorisotoimen kanssa yläkouluikäisten discon toukokuussa. Nuorisotoimi kokoontui vuoden 2024 aikana yh- teensä 3 kertaa.</p> <p>Nuorisotoimi oli mukana Villa Elban Kenttätyönte- kijöiden koulutuksessa 13.5. Aiheina Vape,</p>

	<p>toukokuun 2024 loppuun saakka</p> <p>Etsivä nuorisotyö tavoittaa yhteiskunnasta pudonneita ja putoamassa olevia nuoria.</p> <p>Nuorisotilan toiminta vakiintuu uuden tilan avauduttua.</p>	<p>Valtionavustukset</p> <p>Nuortentilan kävijämäärien seuranta</p>	<p>hyte-kertoimen indeksimuuttujiin vastaaminen</p> <p>Tasapainoinen talous: Talouden tasapainosta huolehtiminen</p>	<p>nuorten kohtaaminen, sekä nuorisotilojen säännöt.</p> <p>Järjestetty nuorille hiihtolomaviikolla nuorten reissu Vuokattiin sekä syyslomaviikolla Seinäjoelle. Molemmat reissut ovat olleet suosittuja ja linja-auto on saatu täyteen väkeä. Mukana molemmilla reissulla n. 50 nuorta ja muutama huoltaja. Kesän alussa järjestetty lasten leiriviikko, jossa osallistujia viikon aikana n. 25 henkilöä.</p> <p>Koulunuorisotyöntekijä on työskennellyt kevätlukukaudella ja jatkorahoituksen avulla työ jatkui syyslukukaudella uuden työntekijän toimesta.</p> <p>Etsivä nuorisotyön kautta nuoria on työllistynyt yrityksiin sekä myös työkokeilun puitteissa. Kolme nuorta aloitti opiskelun, parilla heistä taustalla pitkä työttömyystausta. Etsivä nuorisotyö on jalkautunut lukioon sekä myös ammatillisiin kouluihin, joissa kunnan nuoria. Heitä on tavoitettu ja he ovat löytäneet etsivä nuorisotyön. Etsivä nuorisotyö koetaan tärkeänä linkkinä niin nuorten kuin yhteistyökumppaneidenkin puolesta.</p> <p>Nuorisotilassa toteutettu monipuolista ohjattua toimintaa nuorten toiveiden pohjalta (kyselyt). Tapahtumia, kuten vaputempaus, pääsiäisrieha, leffailtoja, korupajaa, pikkujoulu. Myös koulun jälkeiset nuorten iltapäivät olleet suosittuja, tavoittaneet</p>
--	---	---	--	--

				parhaimmillaan yli 30 nuorta päiväkohtaisesti.
--	--	--	--	--

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Vastuuhenkilö on kirjastopalveluiden osalta kirjastonjohtaja. Kirjastolla on kaksi toimipaikkaa: pääkirjasto ja Sykäräisen sivukirjasto. Lisäksi toimitaan koulujen kanssa yhteistyössä.

Kulttuuripalveluiden vastuuhenkilö on kulttuurisihteeri. Kulttuuritapahtumia järjestetään mm. Kulttuurisalissa ja Pajamäen perinnekeskuksessa sekä kesällä torilla.

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	KYTKÖS STRATEGIAAN	TOTEUTUMA
Järjestetään monipuolisesti lasten kulttuuritoimintaa	<p>Kulttuurikasvatussuunnitelma käytössä, kts. kasvatus- ja opetus</p> <p>Hyödynnetään lastenkulttuurikeskus Lykyn tarjontaa</p>	<p>Järjestettyjen tilaisuuksien määrä ja laatu</p> <p>Lastenkulttuurikeskus Lykyn kanssa tehdyn yhteistyön laajuus</p>	<p><i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> lapsiystävällisyys ja nuorten huomiointi, hyvän palvelutason turvaaminen</p> <p><i>Palveleva kunta:</i> laadukkaiden vapaa-ajan palveluiden tarjoaminen</p> <p><i>Tasapainoinen talous:</i> talouden tasapainosta huolehtiminen, kustannustietoinen johtaminen, hyte-kertoimen indeksimuuttujiin vastaaminen</p>	<p>Toteutettu suunnitelman kakkostason toimintaa; Teatteri Mukamaksen esitys varhaiskasvatukselle</p> <p>Lykky toteuttanut muskari työpajan varhaiskasvatukselle, osallistunut Pajamäen lastenpäivään, joulumyyjäisiin ja järjestänyt viisi esitystä koululaisille.</p>
Toholampi tunnetaan monipuolisista kulttuuriaktiiviteeteistä	<p>Järjestetään tilaisuuksia yhteistyössä yhdistysten ja seurakuntien kanssa n. 100 kpl</p> <p>Osallistutaan K-P:n siirtolaisuus hankkeeseen</p> <p>Hyödynnetään mahdollisuudet saada kulttuurihankkeita</p> <p>Avustetaan kulttuuritoimijoita</p>	<p>Järjestettyjen tilaisuuksien määrä ja laatu</p> <p>Yhteistyöhankkeiden määrä ja saatu rahoitus</p>	<p><i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> perusarjen helppous ja sujuvuus, hyvän palvelutason turvaaminen</p> <p><i>Palveleva kunta:</i> asiakaslähtöinen neuvova, joustava ja ystävällinen palvelusenne, laadukkaiden vapaa-ajan palveluiden tarjoaminen</p> <p><i>Tasapainoinen talous:</i></p>	<p>Mukana 98 kulttuuritilaisuuden, 3 näyttelyn ja 20 muun tilaisuuden järjestämisessä.</p> <p>Mukana maakunnan siirtolaisuushankkeessa. Saatu Kansainvälinen Toholampi - Lampin siirtolaisuus -hankkeelle rahoitus.</p> <p>K-P:n kulttuurirahastolta kaksi apurahaa Lampille.</p>

	<p>Kulttuuri edistää hyvinvointia. Jatetaan Kaiku-kortti- ja ystävän-korttitoimintaa. Järjestetään ikään-tyville suunnattua toimintaa esim. Ikääntyvien yliopiston etäluentoja</p>	<p>Jaettujen avustusten määrä</p>	<p>Talouden tasapainosta huolehtiminen, hytekertoimen indeksimuuttujiin vastaaminen</p>	<p>Jaettu avustuksia 8.000 € sekä kulttuuri- ja liikuntarahastosta 2.400 €</p> <p>Kaikukortti-käyntejä 15 kpl.</p> <p>Etäluentoja, 3 konserttia Männistössä, veteraanipäivän juhla. Vanhustenviikon hyvinvointipäivä Härkänevalla</p>
<p>Kirjasto innostaa eri ikäryhmiä lukemaan ja tekee aktiivista koulu-yhteistyötä</p>	<p>Kirjavinkkauksia ja kirjastonkäytön opetusta tarjotaan aktiivisesti koululaisille ja lukiolaisille. Kirjavinkkauksia myös aikuisasiakkaille yhteistyössä eri järjestöjen kanssa.</p> <p>Kirjastossa järjestetään luokkakäyntejä ja myös kirjastohenkilökunta jalkautuu kouluille.</p> <p>Lampin malli -hankkeessa kirjastohenkilökunta pitää alakoululaisten luku-kerhoa.</p> <p>Yhteinen kirjailijavieras-hanke Kannuksen kaupunginkirjaston kanssa.</p>	<p>Toiminnan määrä, laatu ja laajuus</p> <p>Kirjavinkkausten, kirjastonkäytön opetuksen ja luokkakäyntien määrä.</p> <p>Kerhoihin osallistuvien lasten määrä, kerhoja myös sivukouluilla</p> <p>Saatu rahoitus, kirjailijavierailujen määrä.</p>	<p><i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> perusarjen helppous ja sujuvuus, hyvän palvelutason turvaaminen</p> <p><i>Palveleva kunta:</i> asiakaslähtöinen neuvova, joustava ja ystävällinen palvelu- asenne, laadukkaiden vapaa-ajan palveluiden tarjoaminen, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö</p> <p><i>Tasapainoinen talous:</i> talouden tasapainosta huolehtiminen</p>	<p>Kaikki Toholammin peruskoulun luokka-asteet ovat saaneet kirjavinkkausta, osa on ollut myös mukana kirjastonkäytön opetuksessa.</p> <p>Yläkoululla on pidetty nuorten lukupiiriä.</p> <p>Lukukoiratoiminta on vakiintunutta.</p> <p>Erilaista kirjavinkkausta ja kirjaston palveluiden esittelyä on pidetty myös aikuisväestölle yhteistyössä eri järjestöjen kanssa.</p> <p>Lampin malli –kerhotoimintaan liittyvää luku-kerhoa on pidetty Viitojan koululla.</p> <p>Toholammin ja Kannuksen kirjastojen yhteiseen Lukeva Lestijokilaakso-kirjailijavieras-hankkeeseen saatiin 14 000e avustusta. Hankkeessa on järjestetty kirjailijavierailuja Toholammilla (4kpl) sekä mm. Tarinatauko –tapahtuma Kunnankämpällä.</p>
<p>Kirjasto tarjoaa monipuolisia, ajantasaisia palveluita ja opastaa niiden käyttöön</p>	<p>Omatoimikirjastopalvelusta kerrotaan kuntalaisille ja opetetaan käyttöä.</p>	<p>360- > 500 asiakasta</p> <p>Tapahtumien määrä ja monipuolinen tarjonta</p>	<p><i>Hyvinvoiva kuntalainen:</i> perusarjen helppous ja sujuvuus, hyvän palvelutason turvaaminen</p>	<p>Omatoimiasiakkaita 452</p> <p>Tapahtumia kaikenikäisille 48: mm. satu- tuokiot, nuorten lukupiiri, Ikääntyvien yo, Lasten vaalit, kirjailijavierailut,</p>

	<p>Kirjastossa monipuolista tapahtumatoimintaa eri ikäisille</p> <p>Digineuvontahanke yhteistyössä Kanuksen kaupungin kirjaston kanssa: digitukea ja -neuvontaa, uuden valtakunnallisen e-kirjaston tehokas käyttöönotto</p> <p>Hakeutuvien kirjastopalveluiden kehittäminen</p>	<p>Saatu rahoitus ja digiopastusten määrä sekä laatu</p> <p>Kotipalvelu-asiakkaiden määrä</p>	<p><i>Palveleva kunta:</i> asiakaslähtöinen neuvova, joustava ja ystävällinen palvelu- asenne, laadukkaiden vapaa-ajan palveluiden tarjoaminen, jatkuva parantaminen innovatiivisia ja sähköisiä ratkaisuja hyödyntäen</p>	<p>käsityöillat yhteistyössä Marttojen kanssa.</p> <p>Rahoitusta saatu Kanuksen ja Toholammin kirjastojen yhteiseen Lestijoen Digilaaksohankkeeseen yht. 21 000 e. Hanketyöntekijä aloitti syksyllä 2024. Digineuvontaa on ollut Toholammin kirjastossa kerran viikossa.</p> <p>Kotipalveluasiakkaita 4</p> <p>Kuntien yhteinen E-kirjasto avattiin käyttöön 29.4. Toholammilla käyttäjiä 70.</p>
--	--	---	--	---

TUNNUSLUVUT

Suorite	TP 2023	TA 2024	TOTEUMA
Kulttuurisalin kävijämäärä	6.516	6.200	5.109
Kulttuuriavustukset yhdistyksille €	7.500	8.000	8.000
Liikuntatoimen avustukset yhdistyksille €	12.000	12.000	12.000
Nuorisotoimen avustukset yhdistyksille €	12.000	12.000	12.000
Nuorisovaltuuston kokoontuminen	6	6	3

Henkilöstö	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TOTEUMA
Vakinaiset viranhaltijat	81*	85*	42	39
Vakinaiset työsuhteiset			34	36
Määräaikaiset viranhaltijat	28*	30*	4,5	8
Määräaikaiset työsuhteiset			16,5	27
Yhteensä	109*	115*	97	110

* Henkilöstöraporteissa ei ole eritelty viranhaltijoita ja työsuhteisia työntekijöitä. Luvut sisältävät sekä virat että työsuhteiset tehtävät.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Joulukuu 2024 Sivistysosasto

	TA2024	Muutos	TA+muutos	TOT2024	Poikkeama
Myyntituotot	341 960	44 282	386 242	418 946	32 704
Maksutuotot	106 500	0	106 500	105 962	-538
Tuet ja avustukset	223 000	0	223 000	225 331	2 331
Muut toimintatuotot	63 900	0	63 900	112 069	48 169
TOIMINTATUOTOT	735 360	44 282	779 642	862 308	82 666
Henkilöstökulut	-5 161 855	85 000	-5 076 855	-5 269 262	-192 407
Palvelujen ostot	-2 124 225	0	-2 124 225	-2 049 987	74 238
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-280 830	0	-280 830	-251 389	29 441
Avustukset	-174 700	0	-174 700	-152 936	21 764
Muut toimintakulut	-1 642 428	0	-1 642 428	-1 678 596	-36 168
TOIMINTAKULUT	-9 384 038	85 000	-9 299 038	-9 402 169	-103 131
TOIMINTAKATE	-8 648 678	129 282	-8 519 396	-8 539 860	-20 464
VUOSIKATE	-8 648 678	129 282	-8 519 396	-8 539 860	-20 464
Poistot ja arvonalentumiset	-68 357	-12 886	-81 243	-80 020	1 223
TILIKAUDEN TULOS	-8 717 035	116 396	-8 600 639	-8 619 880	-19 242
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-8 717 035	116 396	-8 600 639	-8 619 880	-19 242